

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo obrtništva Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Borštnikov trg šte. 1.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Stev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 1. januarja 1932.

Štev. 1.

Pogled naprej

Dober gospodar je navajen, da ob pričetku vsakega poslovnega leta napravi natančen in premišljen proračun za svoje podjetje, ki predstavlja zanj obenem točno načrtano pot k napredku in prosperu njegovega delovanja. Potreben pa ni le takšen načrt za tehnično stran njegovih stremeljenj, treba je napraviti tudi precizen proračun človeških notranjih sposobnosti, kolikor baš izvedba njegovega stvarnega dela na zunaj predpostavlja solidne in trdne duševne osnove.

Novo leto! Nove nade in upi na izboljšanje splošnega položaja vsakogar izmed nas, kajti nihče se ne zadovolji le s tem, kar že ima in kar je že dosegel, vsakdo hoče še več in še boljšega, vsakogar vodi pot njegovih želj ne utrudno navzgor k popolnosti, bodisi z ozirom na posamezne njegove želje in načrte, bodisi na splošnost njegovih ambicij.

Kakor je v življenju posameznika, tako je tudi v življenju naše skupnosti, ki beži in teži v dušah tisočev in tisočev za ideali, ki so vsakomur posamič zveličavni smoter in ki se s silo mnogih sorodnih duš in stremeljenj prenese na splošnost kot nevzdržno gonilo našega dela za koristi in napredek skupnosti.

Tudi naši obrtniški skupnosti je potrebno, ob pričetku novega leta določiti točnih in dobro premišljenih smernic, kajti vsakdo ve, da vsako delo nosi v vsem svojem razmahu in tudi v bodočnosti le obeležje svojega izvora na sebi, da so le temelji nositelji vse zgradbe in ti morajo biti trdni kakor skala, dobro, solidno in premišljeno zgrajeni, kjer vsi poznejši, še tako težki zahtevi in obremenitve dobe svojo zdravo podlago. Tudi mi obrtniki smo na tem, zgraditi si z novim letom za svoj idealni pokret po osamosvojitvi zdravih in močnih temeljev, na katerih bomo mogli brez kakršnih koli poznejših očitkov zgraditi svojo lepšo in boljšo bodočnost.

Novi »Obrtni zakon« nam prinaša tudi mnogo novih stvari, ki zahtevajo od naš člega in popolnega človeka obrtnika, da se v popolni samozavezi tudi zave vseh pravic in dolžnosti, ki mu jih ta nudi odnosno nalaga. Mnogostranske perspektive, ki nam jih odpira ta zakon na našo lepšo bodočnost, zahtevajo od nas predvsem intenzivne poglobitve in razmaha naše notranje delavnosti v smeri povzdige moralnega in materialnega nivoja našega obrtniškega stanu. Najtrdnjša osnova vsega našega bodočega delovanja pa naj bo določba novega obrtnega zakona, ki daje nam obrtnikom pravico samoodločevanja v svojih lastnih, čisto obrtniških zborskih, s pomočjo katerih bode šele vsestransko mogoče razviti naše delovanje po intencijah zakonodavcev. S tem je pač zadostno podan dokaz, da smo si določili za temelje svojega dela v novem letu dovolj trdne podlage, ki smo jo črpali neposredno iz dovolj avtoritativnega in verodostojnega vira.

Z ozirom na posamezna določila novega obrtnega zakona smo obrtniki bolj kakor kdaj poprej z novim letom navezani na poživljenje naše delavnosti in na resnično poglobitev v vse podrobnosti obrtniškega vprašanja. Treba je spraviti stare, tradicionalne običaje in mere, ki so veljali doslej kot pravilo našemu delovanju, v popoln sklad z odredbami in določbami novega zakona, treba je odvreči vse stare

in konzervativne nazore in predsodke ter stopiti z novim zakonom resnično tudi v novo življenje. Mi sicer visoko cenimo in spoštujemo tradicije, znamo spoštovati zasluge in delo gotovih činiteljev v naši preteklosti, pač pa ne moremo in ne smemo jemati tradicij za edino zveličavno pravilo naše bodočnosti ter se dati od njih sijaja v toliko preslepiti, da bi ne sledili duhu časa s tem, da zgradimo na bogatih in zadostnih izkušnjah v naši preteklosti nekaj boljšega, primernejšega in koristnejšega za razvoj in napredek ene najvažnejših narodno-gospodarskih panog — naše obrti. Mi želimo le, da bi v novem letu vsak posameznik rešil po svoji najboljši vesti in po svojem svobodnem in neutesnjenem prepričanju vse naloge, ki so jih stavili nanj interesi naše obrtniške skupnosti, ter da usmeri svoje delovanje v bodočnosti edinole v resnično korist obrtniškega stanu brez ozira na svoje specialne, mnogokrat več ali manj sebične težnje, ki se morajo podrediti naši skupnosti.

»Obrtni Vestnik« si je kot najizrazitejši zastopnik napredne struje v našem obrtništvu, ki teži za temi idealnimi cilji, nadel za novo leto nalogo, da vse obrtništvo brez razlike dobro in temeljito seznanji z vsemi prednostmi in koristmi našega idealnega pokreta v pravcu dosege obrtniške samostojnosti in resničnosti ter ne samo navideznega uveljavljanja njegovih pravic. Naloga je torej na posamezniku med drugim v prvi vrsti ta, da se tesno oklene svojega lastnega glasila

z vso ljubeznijo in da z intenzivnim sodelovanjem in podpiranjem, s široko zasnovano propagnado določi najstarejšemu obrtniškem glasilu v naši ožji domovini odločujoče in častno mesto. Poudariti moramo ob tej priliki, da je bil naš list z ozirom na svojo materialno podlago vedno samostojen in vzdrževan s čisto obrtniški mišljeno sredstvi ter mu te samostojnosti tudi merodajne ustanove niso nikdar odrekale. Čudno se nam zato dozdeva na drugi strani to, da se nam prav od istih strani odreka pravica do samostojnosti našega pokreta samega, ter se s tem seveda posredno tudi našemu listu hoče diktirati način pisanja. Ni pa dovolj le tega, priznati moramo, finega, vendar zadostno prozornega načina sprovajanja nam nasprotnih politik, pač pa se nam hoče z gotovimi sredstvi odtujiti tudi naše dosežke, sodelavce, vodeč jim dosledno pred oči, da »Obrtni Vestnik« ni strokovni list, to pa bi seveda takoj postal, čim bi zagovarjal sistem skupnih zborskih. To je pač žalostno merilo za strokovnost našega lista.

Naš pogled v novo leto je jasen. Brez strahu in brez ozira na vse ovire vodi naša pot naprej in navzgor našim čisto obrtniškim ciljem nasproti. Tudi eventualna zmaga naših nasprotnikov nas ne bi potrla, nasprotno poudarila bi le še naše notranje sile in podkrepila naše težnje za ideali, od katerih ne odstopamo niti za las. Če pa je pravica in resnica ostala še norma našega življenja, potem smo si gotovi zmage. S tem geslom stopamo v novo leto in kdor je pravi obrtnik, pojde z nami!

Nove prilike stavbne obrti

Tudi stavbni obrtnik stoji pred novimi vprašanji, ki mu jih stavi nova doba. V razvoju stavbarstva je nastal zadnja leta tudi pri nas skoraj popoln prelom med »prejšnjim« in »zdajnjim«. Na razvoj graditeljstva vplivata zdaj že pri nas odločilno tehnika in gospodarska kriza. Vse to pa čuti tudi stavbni obrtnik več ali manj na lastni koži. In ne smemo še prezreti novega obrtnega zakona.

Najznačilnejše pri stvari je, da lahko govorimo o velikem napredku našega stavbarstva v zadnjem času, ko obenem ugotavljamo, da je stavbni obrtnik v mnogo slabšem položaju. Gradnja visokih železobetonskih zgradb pri nas, zlasti nebotičnika, pomeni gotovo velik tehnični napredek, toda samo tehnični, obrt sama na sebi pa s tem nič ne pridobi. Sploh pri nas radi pripisujemo vsem novim pojavom prevelik pomen, čeprav smo v splošnem še vedno starokopitni. Tako so tudi železobetonske zgradbe, grajene v skeletnem sistemu, dvignile precej prahu ter smo jih povzdigovali do neba. Morali bi na pomisliti še, da se naše stavbarstvo ne bo postavilo na glavo, če zgradimo nekaj hiš v skeletnem sistemu in da bomo še vedno zidali hiše tudi iz opeke.

Važnejše pa je dejstvo, da grade visoke železobetonske zgradbe skoraj izključno velika podjetja, s katerimi ne morejo konkurirati mala, ki ne razpolagajo s tolikšnim inventarjem in ne s kapitalom. Zidarski mojster pa tudi ne sme graditi takšnih zgradb po stavbnem redu. Ako bi torej naenkrat začeli graditi le zgradbe v skeletnem sistemu, bi ostal mali stavbni obrtnik brez dela in zaslužka ter nepotreben stan.

Doslej je bilo pri nas gradbeno gibanje zelo živahno in se količjak podjeten stavbni obrtnik ni mogel pritoževati, da nima dela, tarnali smo le, da je slab zaslužek. Zdaj se pa zdi, da se je tudi v tem pogledu obrnilo na slabše. Kakor po nekem pravilu, je vedno manj dela, čim bolj se uveljavlja železobetonska, in da raste kriza vzporedno z vedno višjimi zgradbami. Ta pojav je razumljiv — zadnje čase grade le denarni zavodi, zadruga, konzorciji, nalagajo kapital v palače srednji sloji je pa obubožal in zato skoraj nihče več ne gradi manjših hiš in vil. Denarni zavodi pa tudi ni toliko, da bi lahko večno gradili.

Finančna kriza se očituje vedno bolj v pojemanju gradbenega gibanja. In v tem je največje vprašanje, ki prizadeva gradbenega obrtnika. Zato je tudi razumljivo, zakaj se ne more navduševati nad napredkom našega graditeljstva, saj je v splošnem ta napredek brez praktičnega pomena za razvoj stavbne obrti in saj predvsem odločuje gospodarski moment in šele potem tehnični, če gospodarski zavisi od njega.

Ljubljana bi potrebovala še mnogo stanovanj, a predvsem ceninih, preprostih. Graditi bi bilo torej treba skromne hišice, ne luksuznih palač, saj imamo dragih stanovanj še celo preveč. Toda denarni zavodi raje zidajo zase palače kot bi znižali obrestno mero, da bi lahko zidal mali človek, ki najbolj pogoša primernih stanovanj. Seveda tu ne gre le za stanovanja, temveč za zaslužek, delo, za omiljenje brezposelnosti delavstva in težkega gospodarskega stanja obrtništva.

Obrtnik mora računati z dejstvom: ni zaslužka. Najhuje je pa pri tem, da nihče ne vidi izhoda iz te krize. Vsi

čakamo držeč križem roke. Obrtnik sam na sebi je prisiljen biti pasiven pri reševanju teh vprašanj. Treba je pa priznati, da je preveč pasiven pri obrambi svojih pravic, kar se zlasti očituje pri stavbni obrti. Upoštevati moramo sicer, da je stavbni obrtnik prepuščen skoraj popolnoma samemu sebi ter se mora sam potegovati za svoje pravice, kakor se ve in zna, vendar bi pa gotovo našel več zaslombe pri odločujočih faktorjih, če bi si jo znal poiskati z večjo smelostjo.

Razen tega je pa še v gradbeni stroki cela lestvica stopenj izvrševalcev stavbne obrti. »Nižji« in »višji« se gledajo kot pes in mačka ter je to razmerje vedno bolj napeto. Mali graditelj se pritožuje, da ne sme zidati niti hleva, oni pa, čigar delokrog je zaradi njegove kvalifikacije širši, toži, da uživa slabše kvalificirani obrtnik iste pravice.

Zato je zlasti stavbni obrtnik pričakoval novi obrtni zakon kot odrešenje. Zdaj seveda ni z njim popolnoma zadovoljen, tolaži se pa, da se bo izkazalo šele v praksi, kaj je dobrega ali slabega v njem.

Nekaterim se zdi, da je postala po njem Gradbena rok. šola in tudi druge delovodske šole brez pravega pomena, ker se baje v njih rokodelci usposablajo za mojstre ter si pridobe več teoretičnega znanja kot ga v praksi smejo uporabiti.

Sploh so se prilike za stavbnega obrtnika tako temeljito izpremenile, da bo moral zavzeti proti novim vprašanjem odločno stališče.

Vse obrtništvo se pa mora zavedati, da ne sme čakati boljših časov prekritih rok in da čim slabši časi so, tem težje naloge nalagajo. Kar je zamujene, je treba popraviti, v novem letu bo treba zastakati rokave za intenzivno in smoteno delo, da bo potem ob koncu zdaj nastopajočega leta bilanca bolj zadovoljiva.

Iz Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani

Prejeli smo dopis od tovarišev iz Štajerske, da so se raznašale vesti na zborovanju Zveze obrtnih zadrug v Mariboru dne 13. decembra 1931, da se je odkrilo poverbo pri ljubljanski Zvezi Din 25.000.— in da je bila Zveza radi tega razpuščena.

Opozorjam vsakogar, kdor bi raznašal te vesti, da bom proti njemu nastopil sodnijsko v imenu Zveze.

Vsakogar, kdor bi slišal te govorice, prosim, da naj to takoj Zvezi javi in sporoči imena raznašalcev neresničnih vesti.

Ivan Mihelčič

načelnik Zveze obrtnih zadrug v
Ljubljani.

Beograjska obrtna zbornica je na svoji zadnji plenarni seji sprejela resolucijo, v kateri zahteva, da se z zakonom izvede v vsej državi ločitev zbornic in da se obrtne zbornice osamosvojijo. Resolucija je bila poslana tudi ministrskemu predsedniku.

**Obrtniki,
sodelujte pri našem listu!**

Zakaj ne more priti do enotnega obrtniškega glasila?

V št. 26 »Jugoslovanskega Obrtnika« čitamo članek pod gorenjim naslovom, v katerem pisec navaja in razlaga, zakaj ni prišlo, odnosno ne more priti do enotnega obrtniškega glasila.

Naše mnenje je bilo doslej to, da ne obešamo vsake stvari na veliki zvon, kot dela to pisec, a se ne podpiše. Z ozirom na sklicanje sestanka se pa čutimo toliko prizadeti, da se je razgovor res vršil, a ni bil uradni in radi tega mi tudi tega nismo hoteli obešati na veliki zvon, ker so nam presramotne zahteve storili že privatno merodajni gospodje »Jugoslovanskega Obrtnika«.

Mnenja pa smo bili še vedno tega, da lepa beseda lepo mesto najde, in smo radi tega pisali direktno Zbornici za TOI v Ljubljani dopis in stavili zahteve, a nismo še do danes dobili nikakega odgovora.

Radi tega bi gospoda okrog »Jugoslovanskega Obrtnika« morala sama vedeti za vzrok in ga naj tudi sama pojasni tako kot je, ne pa potvarjati resnice. Smo za vsak sporazum, da bi »Obrtnik Vestnik« pisal tako, kot bi hoteli drugi — neobrniki, to se nam pa zdi presramotno.

★

Dopis, ki ga je poslal konzorcij »O. V.« zbornici za TOI v Ljubljani dne 27. nov., se glasi:

Veleuglednemu Obrtnemu odseku
Zbornice za TOI

v Ljubljani.

Dne 25. t. m. nas je povabil član Obrtnega odseka pri Zbornici za TOI v Ljubljani g. Rebek na razgovor radi dosege sporazuma z Obrtnim

Vestnikom, misleč pri tem na skupen nastop za ukinitve izhajanja »Jugoslovanskega Obrtnika«, kar se je vedno želelo s strani celokupnega obrtništva in tudi od zastopnikov sedanje sestave Obrtnega odseka zbornice. Ta predlog smo sprejeli toplo in z velikim zadovoljstvom.

Že v svojem dopisu g. Rebek omenja, da smatra to on za privatno in neobvezno postopanje, pač pa je pri tem želel obveznosti od naše strani. Pri tem razgovoru so bili z njegove strani stavljeni tudi taki predlogi, ki so bili za nas povsem nesprejemljivi.

Ker nam je mnogo na tem, da ostane Obrtni Vestnik kot dolgoletni edini obrtniški strokovni list tudi še v bodoče edini list, apeliramo na naslov, da posveti od svoje strani temu vprašanju največjo pažnjo ter blagovoli ukiniti list »Jugoslovanski Obrtnik«.

Že ob tej priliki pripominjamo, da smo v tem slučaju pripravljeni, da se lahko poslužijo kot dopisniki »Obrtnega Vestnika« obrtniki zagovorniki ločenih zbornic, kakor zagovorniki skupnih zbornic, tako, da se v tem pogledu ne bi godila nikomur krivica, kar smatramo edino pravilnim, da pride s tem do izraza obrtniška volja.

Dalje moramo tudi pripomniti, da bi bili pripravljeni v tem slučaju dati zbornici, kakor tudi štajerskemu obrtništvu primerno zastopstvo v konzorciju.

Upamo, da bo naslovu ta naš predlog ustrezal in pričakujemo cenj. toza devnega odgovora.

Upravnik.

Predsednik.

Resnica — faktični stroški ločene zbornice

Uvodoma moramo vsakega opozoriti na uvodni članek »Jugoslovanskega Obrtnika« v št. 27, kjer se govori o teoriji in praksi ter o pametnih ljudeh in da se da marsikaj prikazati in napisati prav lepo in vabljivo.

Vse drži, kot pravi prvi odstavek, toda mi smo že v zadnji številki zapisali, da ne debatiramo z »Jugoslovanskim Obrtnikom«, a ker se nam je podtaknilo nekaj, česar ne pojasnjuje »Jugoslovanski Obrtnik«, moramo odgovoriti in zahtevati z ozirom na ta članek, ki je napisan v zborničnem glasilu, da sedanji ali novi zbornični list vsemu obrtništvu brez ozira pojasni naslednje:

- 1.) Poročate o dokladah za zbornico tako, da bo vsak obrtnik razumel.
- 2.) Koliko so znašale doklade od obrtništva vsako leto od leta 1920 naprej.
- 3.) Koliko je Zbornica obrtništva dala v teh letih.
- 4.) Koliko uradništva — aparata zbornica vzdržuje sedaj za vse tri panoge gospodarstva v zbornici za TOI in koliko znašajo plače za ono isto uradništvo. To točko želimo predvsem točno, da vidimo, koliko uradništva bi pripadlo lahko na ločeno zbornico.
- 5.) Koliko se daje letno subvencije raznim drugim stanovskim listom, ki niso last Zbornice za TOI — »Trgovski List«, »Obrtni Vestnik«, kateri so last svobodnega odločevanja in pisav. To prosimo za pet let nazaj.
- 6.) Koliko znaša danes premoženje zbornice za TOI v Ljubljani in koliko bi od tega premoženja odpadlo na samostojno obrtno zbornico, ako se loči. To želimo predvsem radi tega, ker so se nekatere zadruge že pred leti izrekle za ločene zbornice in zahtevale obenem, da se razdelitev premoženja izvrši sorazmerno.
- 7.) Prosimo, da nam sporočite, koliko so znašali proračuni in obračuni ter pokritje za vzdrževanje Zbornice za TOI za pet let nazaj. To želimo povsem detajlirano, ker to nas posebno zanima.

Čim nam izčrpnost odgovorite na ta vprašanja, vam bomo pa odgovorili mi še glede »praktičnih« koristi vašega članka, glede strokovnjakov v zbornici po razdelitvi, glede vzdrževanja upravnega aparata (ki bi ga ne rabili toliko kot danes zbornica za TOI, ampak znatno manj), glede avtonomnega odseka (ki je po vašem isto kot ločena zbornica — če bi to bilo, bi mi sploh ne pisali in govorili o zbornicah) itd.

Istočasno pa prosimo, da nam odgovorite še na tole: Kdo je spisal ta članek in na podlagi katerih podatkov je povzel te »namišljene koristi«, kot jih omenjate pri zagovorniških ločenih zbornicah.

Prepričani smo popolnoma, da obrtnik na deželi tega sam ni napisal, ker še niti nam ne daste že zdavnaj zaželenih podatkov na razpolago, kako bi jih pa mogel obrtnik na deželi priti. Kajti, če bi nam dali te podatke tako na razpolago kot jih mi danes želimo, bi ne bilo več govora o zbornicah, temveč bi jih že imeli ločene ali pa po vašem skupne.

Za nas je to žaljivka, ko pravite med drugimi tudi tole: »Kdor propagira danes ločene zbornice, ta zagovarja še hujšo obremenitev obrtnika« itd.

Uverjeni bodite, da je prav nam na tem, kdo bo plačal večji davek ali kdo manjši, jedro, na katero ste sami zašli in radi tega je vaša dolžnost, da nam na stavljene točke točno odgovorite. Če nam dokažete, da je skupna zbornica cenejša in da je ras obrtni odsek popolnoma avtonomen kot to vi pravite, potem bomo tudi mi zelo vneti propagatorji za skupne zbornice.

Glede obremenitve obrtništva z raznimi dajatvami vam pa povemo, da smo mi oni, ki želimo, da bodo dajatve manjše, koristi in resnično upoštevanje obrtništva po njegovem pravilnem zastopstvu pa vedno večje. V tem vidimo mi svoj ideal. V kakšni zbornici pa je ta, nam je pa tudi mnogo na tem, ker, če le malo, gospodje, pogledate novi obrtni zakon, vidite povsod v vseh vprašanjih, ki so sporna, »rešuje zbornica«. In da nam ne bi smelo biti nič na tem, v kakšni zbornici se te rešuje, menda tudi ni vseeno. Če so zastopniki zadrug — strok in njih voditelji ali načelniki obenem zastopniki v

zbornici, je to že znak, da so vse stroke primerno upoštevane in da bo tudi delo nedvomno koristnejše za poedine stroke in obrt sploh, kot pa če so v zbornici zastopniki, ki zastopajo samo svoje delavnice ter niso niti odborniki lastnih zadrug in nimajo tako niti potrebne stika, ki je potreben zastopniku vsake stroke v tako važni instituciji kot je zbornica.

Vse to, gospodje, je za nas važno in vam bomo drugič še več vprašanj stavili, ako nam na te točno odgovorite, da se boste prapričali, da tudi ljudje, ki zastopajo stališče ločenih zbornic, vedo, kaj je teorija, kaj praksa. Če nam pa tega ne pojasnite, kar želimo, bomo pa podatke dobili onim potom, ki nam je še na razpolago, da bo obrtništvo pač dobro informirano o koristi enih ali drugih zbornic. »Jugoslovanski Obrtnik«, odnosno njegov naslednik pa imej zdaj besedo in nam pojasni tudi to, kar mi želimo, in ne samo, kar želi skupna zbornica.

Končno moramo pa sporočiti vsemu obrtništvu v premislek še to, da uradni aparat ljubljanske skupne zbornice stanje letno nekaj nad dva milijona dinarjev, medtem ko uradni aparat beograjske obrtne zbornice stane nekaj nad štiristo tisoč dinarjev, pri vseh strokovnjakih, kot jih ima tudi ljubljanska zbornica.

Naše glasilo v preteklem letu

Vsako podjetje, pa najsi bo še tako majhno, naredi ob koncu poslovnega leta bilanco — pregled dela, ki ga je opravilo. Zaznamuje dobiček ali izgubo. Če izkazuje izgubo je to znak, da se je pri podjetju slabo gospodarilo, če pa zaznamuje dobiček, je znak, da je bilo gospodarstvo v pravih rokah. Večkrat zaznamuje podjetje tudi izgubo zaradi nastalih razmer, kot so n. pr. sedaj, kar je treba vsekakor upoštevati, ker ni vseeno ali slabo gospodarstvo ali drugi vzroki, ki opravičujejo lahko izgubo in jo zagovarjajo.

Tudi mi smatramo, da je potrebno ugotoviti, koliko smo imeli dobička in izgube v preteklem letu z našim listom, ki je časopis za povzdigo obrtništva dravske banovine.

Ne mislimo se tukaj spuščati v finančno stran lista, ker je to stvar drugih činiteljev, pač pa smatramo potrebno ugotoviti na kratko pregled, koliko smo v moralnem oziru v preteklem letu z listom napredovali. Napredovali smo z listom mnogo in beležimo vsekakor uspeh, ako trdimo, da se je baš v tem letu toliko pisalo v listu prav glede obrtniške osamosvojitve in glede osamosvojitve našega lista izpod vplivov drugih teženj, ki našim niso enake, kot še nobeno leto doslej.

List, kot že omenjeno, je prinašal največ idejne članke glede osamosvojitve in svobodnega odločanja v obrtniških zadevah pod skupnimi ali ločnimi zbornicami. Pisali smo tudi članke, ki so bili ponajveč iz obrtniških vrst. Mnogo pa je pripomogel k temu tudi novi obrtni zakon, ki je izšel meseca novembra, in kateri vsebuje točko, ki govori o sistemu zbornic, o katerih naj obrtništvo odloča samo ali pa skupno z ostalimi gospodarskimi panogami. Kot list svobodnega neodvisnega odločevanja je tudi naš »Obrtni Vestnik« zavzel stališče samostojnih ločenih zbornic.

Pravzaprav je bila listu smer začrtana že z uvodnim člankom prve številke, kjer bivši ugledni obrtniški voditelj pozivlja obrtništvo, da se oklene svojih strokovnih organizacij in da naj se v njih poprime resnega dela. Torej smer smo imeli, navodila nam je pa prinašal menoma tok časa. Resno sledi temu uvodnemu članku smo tudi vedno in dosledno pisali v pravcu resnice, ker smo smatrali, da je vsaka stvar, ki je za obrtništvo boljša, tudi koristnejša. Istotako se je zgodilo radi pisave lista, da je list zavzel povsem linijo, ki govori o najširši osamosvojitvi, katero obrtniki lahko dosežemo, samo če želimo.

Pisali smo mnogo o naši najvišji gospodarski instituciji, zbornici za TOI v Ljubljani. O delovanju v nji in o sejah smo vedno izčrpnost poročali, kolikor smo pač mogli. O izpremembi, ki je nastala pri Zbornici meseca novembra, smo tudi poročali, da so bili stari člani razrešeni in imenovani novi.

Poleg v rubrikah »Kaj je novega« in »Razno« smo prinašali vedno tudi

razne članke strokovne, idejne in pedagoške vsebine, ki smo jih prejeli od odličnih piscev, a največ iz obrtniških vrst. Nismo pa pozabili v listu našega naraščaja, kateremu je bilo posvečeno tudi nekaj člankov prav zanimive vsebine v vzgojnem smislu.

O obrtno nadaljevalnem šolstvu in strokovnem šolstvu sploh smo pa prinesli par prav zanimivih člankov, ki so potrebni vsakemu mojstru in pomočniku.

Tudi narodno in nacionalno smo pisali v našem listu, kar smo prav poseben pokazali v dobi pred volitvami za narodno skupščino dne 8. novembra in s tem dokazali, da smo obrtniki enakovredni in zelo državotvoren element. List je nedvomno mnogo pripomogel, da so volitve tako izpadle, ker se je obrtništvo listu odzvalo prav obilno in skoraj korporativno volilo.

To naj bi bil na kratko pregled pisave lista, ker se v najmanjše potankosti ne moremo spuščati.

Omeniti moramo na tem mestu, da so bili sodelavci in pisci pri listu vse leto največ le obrtniki in da smo pričakovali več podpore od krogov, ki so odvisni od obrtništva. Predvsem smo pričakovali, da nam bodo poslali kakšne članke učitelji obrtno nadaljevalnih šol, ki imajo zelo veliko stika z obrtniki potom vajencev in bi nam lahko poslali članke vzgojnih in drugih vsebin. Od učiteljstva nismo prejeli popolnoma ničesar, a od drugih oseb, ki so zainteresirane na obrtništvo, pa prav malo, četudi so kar od njega celo odvisne.

Toliko se nam zdi umestno ob zaključku XIV. letnika »Obrtnega Vestnika« zabeležiti in ugotoviti, da smo napredovali, da si nas zapustili nekateri sodelavci, ker nismo mogli upoštevati njihovih zahtev, da bi list pisal tako kot ni želja obrtništva, ki je v večini in odloča pri »Obrtnem Vestniku«, in kar po našem tudi ni v korist celokupnega obrtništva. Mi se zavedamo velike odgovornosti pred bodočnostjo in smo radi tega tudi pisali v smislu najširše obrtniške samouprave ter se tako pred bodočnostjo zavarovali in ubranili očitkov, ki bi sicer bili.

Kriza na deželi

(Od uglednega obrtnika iz Štajerske je prejela naša uprava pismo, ki ga v naslednjem tudi objavimo, ta tako prikažemo, kako obrtništvo samo sodi o sedanjem težkem položaju. Pisec nam opisuje vse bolj domače, ampak iz srca ter zaradi tega skoraj dobesedno prinašamo njegovo pismo):

»Pri današnji krizi malih obrtnikov na deželi, posebno v naši pekovski stroki, sem primoran še ta edini list, katerega sem dobival, odpovedati, ker ga mi ni mogoče več plačevati, zato je prošim, da mi ga ne pošiljate več.

Ker se ravno sedaj agitira za skupne in ločene zbornice, moram vprašati, kje je bila sedaj naša zbornica in merodajni gospodje od zbornice, med katerimi je tudi izučen pek in nje član, ko so bile cene kruha diktirane pekoma.

Mislím, da bi bilo najbolje, da poizkusimo še z ločenimi zbornicami, kjer bi bili res od naših lastnih strokovnjakov zastopani, akoravno ne držim veliko na nobeno stran. Veliko se je že pisalo po časopisju o enih in drugih, slabše pa je zmerom, ker so obrtniki še danes toliko nezavedni, da se dajo od raznih vplivov cepiti, ne da bi se združili vsi v eno vrsto, potem bi mogoče šel voz iz blata, kateremu edini izhod je, da imamo obrtniki svojo ločeno obrtniško zbornico.

Drugače nam pa lahko gospodje pri zelenih mizah diktirajo kar hočejo, kot so to doslej, samo da po ceni živijo.

Jaz sem moral tudi obrat ustaviti in še več drugih pride za menoj, kam bomo šli z našimi otroki na stare dni, to nas skrbi, ker že drugega dela ni več — bodemo šli živi v zemljo.

(Naša uprava mu je odpisala na ta dopis, da mu bo list do nadaljnjega brezplačno pošiljala, kljub temu, da naš list vzdržujemo z naročnino in pičilimi inserati, medtem ko drugi stanovski listi dobivajo podpore in subvencije.)

NAROČITE

Obrtniški koledar za leto 1932 pri Zvezi obrtnih zadrug!

VIII. Obrtniški PLES

se bo vršil v soboto

16.

januarja 1932

v Kazini

G. Milan Dragić

generalni direktor Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije a. d. v Beogradu

G. direktor je odličan gospodarski delavec in vnet propagator obrtniške osamosvojitve na finančnem polju in tudi pri nas široko poznana osebnost.

G. Milan Ramušćak

predsednik Saveza hrvatskih obrtnika v Zagrebu

Dva naša odlična obrtniška voditelja, zagovornika najširše samouprave. Oba cenjena g. tovariša sta znana širom cele naše domovine in spoštovana voditelja obrtniške mase, prvi v Srbiji a drugi na Hrvatskem.

Prav posebno sta pa oba tovariša naklonjena tudi težnjam obrtništva v dravski banovini in ima v njiju svobodno odločujoče obrtništvo najtrdnjejše moralno oporo.

G. Milan J. Stojanović

predsednik beogradske obrtne zbornice

Rajko Ogrin, upravnik Zanatske banke kraljevine Jugoslavije, po družnice Ljubljana

Obrtne kreditne zadruge in obrtništvo

Že v sredini minulega stoletja je bila od Schulze-Delitzscha rojena ideja zadrugnega denarnega gospodarstva in beseda samopomoč je po izoblikovanju sistema zadrugništva dobila polno učinkovitost. Z gospodarskega in moralnega vidika je postal nesporen nauk o potrebi samopomoči, čeprav se je na prvi pogled prikazal le kot neplodna teorija ali lepa bajka. Trajni gospodarski pritisk in temu sledeče obubožanje vodita vedno tudi do duševne zaostalosti, oslabiljenja volje, ki sta zavori razvoja in pogumnega prizadevanja po napredku. Manjši gospodarec človek se je sprostil misli, da mu more pomagati le država ali zasebna dobrotelost. Prišel je spoznavati, da mora vsak, ki si želi napredka, predvsem zadobiti zaupanje v samega sebe in vse svoje prizadevanje utemeljiti v vrednosti svoje lastne osebnosti. Plemenita samozavest in samopomoč ter spoznanje velike vrednosti skupnega dela so osnove zadrugarstva. »Česar ne moreš sam, združi se z drugimi, ki hočejo isto«, je dejal Schulze-Delitzsch obupan, obubožan obrtnikom. Tako je nastalo zadrugarstvo v skupnem delu, s skupnimi cilji in skupnimi uspehi.

Vsako zdravo gospodarstvo predpostavlja dati in vzeti. Vsak, kdor hoče vstopiti v krog enako mislečih, mora biti pripravljen tudi na neke žrtve za dosego skupne delavnosti in uspehov. Zadrugnik pa ne more biti samo idealist, ker mora upoštevati obstojčnost zakonov gospodarjenja, vendar ga diči poleg gospodarskega premisleka tudi socialno mišljenje in občutnje.

Ako preidemo iz tega razmišljanja o osnovnih pojmih zadrugništva na današnje prilike sedanje v človeški zgodovini nepoznane gospodarske in finančne krize, moramo ugotoviti, da je nujnost gospodarskega združevanja v zadrugah mnogo večja kot kdaj prej. Nesporo je, da je zadrugniški pokret v naši banovini po zaslugi pionirjev Mihaela Vošnjaka, Janko Pajka in dr. Kreka dosegel tak razvoj, po katerem se lahko gledujejo vse ostale pokrajine naše države. Ugotoviti pa moramo, da obrtništvo v naši banovini zdaj leka ni organizirano v takem številu obrtnih zadrug, ki bi odgovarjalo gospodarski potrebi tega številnega stanu. Od 974 zadrug imamo v naši banovini le 61 produktivnih obrtnih zadrug, medtem ko o čisto obrtnih kreditnih zadrugah vobče ne moremo govoriti. Velik del teh zadrug životari in zaznamuje le redke vidnejše uspehe, čemur je največ krivo pomanjkanje

kapitala. Potrebne so nam obrtne kreditne zadruge, ki bi z denarnimi sredstvi podpirale produktivne zadruge in posamezne obrtnike. Veliko je sicer število naših podeželskih kreditnih zadrug, ki pa so v prvi vrsti namenjene kmetovalcem. Danes se tudi od podeželskega obrtnika zahteva boljša in preciznejša izdelava produktov, kar pa predpostavlja modernizacijo obrata in s tem zvezane investicijske stroške. Kapital pa je potreben tudi za nabavo surovin, izplačevanje mezd itd., in le redki so oni obrtniki, ki zmorejo lastna sredstva za investicije in vzdrževanje nemotenega obratovanja in produkcije.

Kakor je v sedanji težki gospodarski in finančni krizi, ko so posamezniki preobloženi z lastnimi skrbmi in težavami, dozdevno nemogoče pokreniti večjo akcijo za ustanavljanje obrtnih kreditnih zadrug, tako smo na drugi strani mnenja, da je pri tem položaju prav danes skrajni čas, da se popravi zamujeno s tem, da se obrtništvo za teče k zadrugarstvu, to je samopomoči v medsebojnem podpiranju. Pomisleki o verjetnosti uspeha in bodočnosti obrtnih kreditnih zadrug ne veljajo, četudi imamo nekaj slabih primerov. Z ustanovitvijo Zanatske banke kraljevine Jugoslavije, ki ima v smislu pravil člena 6.: »cilj, da pomaga obrtnikom in obrtniški delavnosti z oskrbovanjem dovoljnega kredita in pomaganjem ustanavljanja obrtniških zadrug. Da pospešuje ustanavljanje kreditnih in ostalih obrtniških zadrug in kreditira vse obrtniške zadruge in ustanove«, je obrtništvo vse države dobilo močno oporo in s tem tudi obrtne kreditne zadruge svojo hrbtenico.

Duhu časa prilagodena širokogrudna uvidevnost najodličnejših obrtniških organizatorjev je doprinesla, da je kraljevska vlada v dobri zavesti, da je obrtniški stan poleg kmetijskega najvažnejši činitelj v našem narodnem gospodarstvu, z zakonom z dne 30. januarja 1926. leta ustanovila Zanatsko banko Kraljevine Jugoslavije. Naše obrtništvo naj se te velike pridobitve zaveda, zlasti odkar je doseglo otvoritev ljubljanske podružnice in s tem zopet naredilo velik korak v svojem napredku.

Boj za obstanek je pri obrtniku dvojen, in sicer proti gospodarski krizi in proti razmahu industrije. Ako hočemo najti pomoči, jo moremo najti le v skupnosti z onimi, ki vodijo isti boj. Pomoč je najti le v samopomoči — v zadrugah, zgrajenih na zdravi gospodarski demokraciji in le v takih gospo-

darskih združbah more obrtništvo samostojno odločiti o svoji usodi in neodvisnosti na gospodarskem polju. Današnji težavni gospodarski položaj nas ne sme omalodušiti, ne smemo prekriti rok čakati, da nas čas prehitava, temveč moramo z budnim očesom opazovati vse, kar se okoli nas godi in za vse nevarnosti sproti iskati leka. Boj za obstanek je težaven, v njem pa ne smemo podleči, temveč skupno zmaga, ti, z neugnano željo po napredku v korist posameznika in s tem celote — naše drage nam domovine Jugoslavije.

Iv. Mihelčič ml.

Obrtniška poučna potovanja

Že sam naslov nam pove, da so to nekaka potovanja obrtnikov, ki imajo namen, da si obrtnik potom potovanja in ogleda pridobi širokega vpogleda v delovanje druge in poveča tako svoje strokovno znanje.

Ni še dolgo tega, ko so namen in namen potovanj opravljale druge možnosti izobrazbe in pouka. Predvsem se je pričelo z uvajanjem modernega strokovnega šolstva sporedno z naglo razvijajočo se trgovino in industrijo, polagati tudi večjo pažnjo izobrazbi obrtništva. Do takrat se je pa vršil pouk v praktičnem in teoretičnem smislu mnogo drugače, kot se vrši danes. Mi Slovenci smo pridobili moderno obrtno šolstvo šele pred 20. leti, ko so nam naši odlični narodni voditelji preskrbeli potrebne prostore s postavitvijo zgradbe drž. obrtne šole, sedaj Tehniške srednje šole v Ljubljani. Šele s postavitvijo te zgradbe in z zagotovitvijo učnih moči zavodu, je začelo polagoma prenehati ceharstvo, ki pa je do današnjih časov skoraj popolnoma izumrlo ali prenehalo, odnosno se spremenilo v drug način.

Zamisliti se moramo v čase pred več nego 30 leti nazaj, in zbrati podatke, ki so nam jih ohranili naši mojstri, kateri so sami popotovali po raznih deželah in državah. Pri nas je bila obrt vedno na precej lepši stopnji ter sega tudi več stoletij nazaj v ono dobo, ko so pri nas še kopali železno rudo in so obstojali plavži, ki pa so polagoma ugasnili, in vidimo danes samo še njih razvaline. Mnogo, zelo mnogo so izdelovali naši prednamci stvari iz železa ter imamo še danes ohranjenih nekaj obratov, ki so sicer pod vplivom naglega razvoja toliko napredovali, da niso danes več posamezne obrtne delavnice, temveč že lepo razvijajoča se industrijska podjetja. Semkaj spada jo predvsem kraji kot so: Železniki, Kropa in Jesenice.

Kakor so začeli prej omenjeni obrtniki napredovati odnosno propadati, tako vidimo tudi delitev na obrte in stroke, izmed katerih se jih je mnogo povsem specializiralo. Posebno vidno je bilo opaziti to v kovinski stroki, ter imamo danes nebroj vrst kovinarskih obrti. Prilicno isto kot s kovinsko stroko se je pa godilo tudi z ostalimi obrtnimi panogami, ki so sledile vedno v gotovi razdalji za kovinsko stroko.

V zvezi z delitvijo obrti na specialne stroke je pa nastala potreba, da se naši obrtniki tudi spopolnijo v teh strokah in je tako nastala doba cehovstva. Izučeni pomočnik je moral, ako je hotel kaj veljati, prijeti za popotno palico in odriniti v druge dežele, da je videl tamkaj navade, običaje in prednosti ter za takratne razmere tudi dovršenosti svoje stroke. Ko je tako popotoval po par let razne kraje in deloval pri raznih mojstrih, se je vrnil lahko domov poln zavesti, da si je pridobil dovolj znanja in sposobnosti za samostojno vršitev svojega obrta.

Na tak način so se usposabljali naši mojstri še pred nedavnimi leti, medtem ko je danes že popolnoma drugače. Naglo razvijajoča se obrt je sporedno z drugimi gospodarskimi in nacionalnimi panogami zavzela tak razmah, da je nastala potreba podrobne razdelitve dela pri vzgoji obrtništva in obrtnega naraščaja sploh.

Kot že spomneli omenjeno o obrtnih šolah in njih razvoju z ozirom na obrt in nacionalno življenje našega naroda, zaznamujemo zadevni preobrat prav z ustanovitvijo obrtnega strokovnega učnega zavoda, ker se je s tem momentom usmerila obrtniška vzgoja v drugo smer nego je bila do tedaj.

Naš narod je imel velike nasprotnike nacionalne obrti preje tudi v drugorodnih, ki so nam gospodovali in sem ter tja vrgli kakšno malenkost. da so nas tako sem ter tja potolažili z ozirom na naše zahteve. Po ustanovitvi naše svobodne države nam je pa zasijalo tudi tu solnce svobode in, ker so se nam odprle nove državne meje, a stare mnogo spremenile, smo morali pač poseči po drugem vzgojnem sredstvu kot smo se ga prej posluževali s cehovstvom.

V naših delavnicah so se izučili pomočniki, a niso mogli iti več tako na popotovanje, kot se je to gojilo prej. Merodajne korporacije, organizacije in šolska vodstva so pa začela organizirati poučne ekskurzije najsi bo v tuzemstvo ali inozemstvo.

Pomen teh ekskurzij vedo ceniti predvsem organizatorji in vzgojitelji naših mojstrov in obrtnega naraščaja ter tudi udeleženci takih poučnih potovanj sami.

Naša poučna potovanja tekom zadnjih let so nas poglavito vodila v sosedne države: v Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo, kjer smo si ogledali

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta štev. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon štev. 30—20.

Račun poštne hranilnice štev. 14.003.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

razvoj in napredek obrti ter smo videli mnogo novih in praktičnih sredstev, ki jih je ta ali drugi udeležencev uporabil že tudi praktično v domovini.

Predvsem pa moramo poudariti tu kaj pomen zgodovine obrti, katere se nazorno vidi v vsi skrbno zbrana v znamenitem Nemškem muzeju v Monakovem. Ta muzej napravi na posetnika globok vtis, ker vsebuje v svojih zbirkah najstarejše izdelke, ki jih je izdelal človeška roka in njegov um.

Pravilno ceniti more pomen takih potovanj le udeležencev, kateremu je na tem, da si bo v resnici nekaj pridobil in končno naj omenim, da taka potovanja nikakor niso luksuz, temveč so naporna pot, ki utruji vsakega. Opozorjam na važnost teh potovanj predvsem one, ki se tega niso še mogli poslužiti, da to store pod vodstvom raznih obrtniških organizacij in korpacij in prepričani naj bodo, da uspehi ne izostanejo.

Odgovor »Jugoslovanskemu Obrtniku«

»Jugoslovanski Obrtnik« št. 26 z dne 17. decembra se je torej potrudil, da pobije moj članek, katerega sem napisal v »Obrtnem Vestniku« št. 48 pod naslovom »Resen nasvet«.

Nisem človek, ki hoče tavati v temi, vesel sem vedno, če mi prinese kak pameten človek tudi kakšen resen nasvet. Vsak čitatelj me naj pa dobro razume in nihče mi naj ne zameri, da sem glede zbornice prišel na to, da skupna, posebno pa še takšna, kakršna nas zagovarja danes, ni za nas. Kot tak sem obrtnik z dušo in telesom, rad delam samo za izboljšanje obrtniškega položaja. Na polju za ločeno zbornico sem pa neustrašen borec ter se ne dam premakniti niti za korak, posebno pa v vprašanju zbornice. Nihče nima tako lepih besed, da me omami z njimi in to zaradi tega ne, ker jih tukaj ne rabimo, da bi nam jih govorili drugi — neobrtniki in če jih pa rabimo, da nam govorijo, so pa za to plačani, ampak ne za to, da nas po advokatsko lovijo po zadrugah občin zborih. Sto protestnih člankov, pa najsiho v kateremkoli časopisu, me ne obrne v drugo smer drugače kakor na pošten način. Proč pa z vsakimi hinavskimi zahrbtnimi napadi, kajti za važno stvar to, da se pisec v »Jugoslovanskem obrtniku« tudi podpiše, tako, da se spoznamo. Pisec v »Jugoslovanskem obrtniku« pravi, da se s temi vrsticami ne bavijo zaradi osebe spoštovanega pisca, pač pa so prisiljeni odgovoriti na nekaj očitkov in trditve g. pisca. Dobro Vas tukaj razumem, gospodje, vem, da sem vam kot podeželski obrtnik premajhen, vem, da me hočete s tem poniževalno zafunkniti, zato, ker mi manjka pri podpisu dr. ter ker nisem nikak ugleden magnat. Vse to me pa ne užene, ker sem ponosen, da sem obrtnik, kateri se vam z lahka ne vse de na nastavljen limanice. Obžalujem samo to, ker sumim, da nimam tukaj opravka s kakim obrtnikom, ampak zopet z dr. ali pa celo neobrtnikom. Hočem pa vžlic temu pokazati, da očitki, katere prinašam, niso neumestni, kakor pišete, pač pa sem tem potom prisiljen, da se glede zbornice dogovorim bolj natančno, da bo videl obrtnik, kdo pobira podpise za skupno ali ločeno zbornico.

Dne 21. novembra 1931. je poslala Zbornica za TOI v Ljubljani dopis Kr. banski upravi Dravske banovine pod tekočo številko 20/697, v katerem se pritožuje zoper ljubljansko Zvezo obrtnih zadrug, da ona pošilja zadrugam okrožnice s podpisom g. Pičmana, da naj hitro pošljejo Zvezi izjave za ločene zbornice. V dopisu navajajo, da je besedilo te Pičmanove okrožnice objavljeno v »Obrtnem Vestniku« z dne 20. novembra 1931, št. 45. z naslovom: »Na delo za samostojne ločene zbornice«.

Zbornica za TOI v Ljubljani navaja torej v svojem dopisu, da se opozarja g. bana na nevarnost, da bodo plačani ag'tatorji skušali s falzifikati predočiti ministrstvu, da je večina zadrug za sistem ločenih zbornic, da se je v tem pogledu pri zadrugah napačno postavilo, da so načelniki podpisali izjave za ločene zbornice brez zadrugnih občin zborov, po nekod pa celo načelnik zadruga sam, navzlic drugačnemu mnenju zadrugnikov podal izjavo v prilog ločenih zbornic. Zbornica opozarja g. bana, da se slepomiš po Beogradu z netočnimi navedbami, namesto potvorenimi številkami, trditvami itd. itd.

Če kdo želi, prinesem drugič ta dopis v javnost natančno dobesedno, dočim sem tukaj prinesel samo izvlečke.

Gospodje obrtniki! Tak dopis si dovoljuje poslati naša ljuba, visokopostovana zbornica g. banu, ne da bi pri tem pomislila, kako grob račun daje s tem sama sebi.

Dne 22. novembra 1931 popoldne se je pripeljal neki gospod od zbornice s spremstvom v Dravograd v svrhu pobiranja podpisov za skupno zbornico. Prišel je z avtomobilom od celjske strani. On in spremljevalec sta šla k zadrugnim načelnikom ter jih pregovarjala, da podpišejo izjave, katere sta imela s seboj za skupno zbornico. Tako imam dokaz, da je podpisal načelnik skupne zadrugske P... izjavo za skupno zbornico vključno temu, akoravno se je članstvo na njih zadrugnem občnem zboru izrecno izjavilo za ločeno zbornico. Drugi načelnik istotam, pač pa od gostilničarske zadrugske, je podpisal izjavo brez občnega zbora, dočim se vpraševali pri obrtnem načelniku pri nas v Dravogradu na slabo, načelnik jim je na zborovanju dne 29. novembra v Slovenjgradu povedal v obraz kar jim gre. Tako so šli torej od zadrugske do zadrugske z avtomobilom, v Slovenjgradu se je pa izkazalo, da jih edino zbornica za svoje delo dobro plača. Kar pišem tukaj, gospodje, je resnica ter na zahtevo prinesem imena vseh načelnikov ter onih, ki so za skupno zbornico pobirali podpise.

Dragi tovariši — obrtniki! Vzemite sedaj v roke »Obrtni Vestnik« št. 45. ter prečitajte torej okrožnico s podpisom g. Pičmana, zoper katere se Zbornica pritožuje na Kr. bansko upravo. Videti boste, da okrožnica pravi med drugim, da naj zadrugske, ki se na svojih občinah zborih niso izjavile glede zbornic, skličejo širše odborožne seje ali občne zборе, kjer pa je več zadrug v enem kraju, tam pa priporoča skupna zborovanja, pa katere naj se povabijo govorniki za sistem skupnih in ločenih zbornic, tako da ne bi padali očitki, da se je zborovalce le enostransko informiralo. G. Pičman torej pravi v okrožnici, da se njim ne gre za drugo, kakor da obrtništvo izve resnico, potem pa odloča po svoje.

Tako je, gospodje, zbrani okoli »Jugoslovanskega Obrtnika«. Ali mi še zamerite, če se mi študi nelepo delo? Ali je to sloga tistih mož, ki naj nam korakajo na čelu. Kako dolgo pa hočete še zahtevati od nas, da si naj sami pletemo bič, s katerim nas hočete tepsti. Kdor ne zasleduje, ne more tudi nič vedeti; zasledovati, to je pa težka stvar. Danes pa trdim samo to, bomo poštene in ne obešajmo greha, katerega sami storimo, na hrbet poštenjaku, pa se bomo dobro razumeli.

To pa, kar je storila zbornica z navedenim pritožbo na banovino, katere dokaz imamo v rokah, da je okrožnica g. Pičmana popolnoma pravična, zbornica pa obeša greh, katerega je storila sama dne 22. novembra 1931 (dokaz), pa hočemo obešati na pošten hrbet, to nas žene daleč v stran od skupne zbornice ter poudarjam še enkrat, da se naj tozadevno izve tudi na merodajnem mestu ter bom tam tudi zadevo dobesedno izpovedal, naj izve dočim se očitno Zagrebčanom, da naj se doktorji in uradniki ne vmešavajo v zbornično agitacijo, kako se je hotelo prepri-

čati dne 13. decembra 1931 pred zveznim zborovanjem v Mariboru, da je v ljubljanski Zvezi obrtnih zadrug odkrita poneverba 25.000 Din ter da je zaradi tega Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani razpuščena itd.

Vse to hočemo obrtniki, da se javno razsodi in da izvemo vsaj enkrat resnico. Osebe, katere se pa hočejo z nami igrati v tako kritičnih časih, pa hočemo pomesti z železno metlo ter izvoliti za naše zastopnike res prave obrtnike.

Živeli Hrvatje — Zagrebčani, ko rajšno za njimi na delo za ločeno avtonomno obrtno zbornico!

Josip Kac in Alojz Makovec
Dravograd.

Dopisi

Od obrtnika z Vranskega smo prejeli: Pozdravljam obrtništvo, ki je za ločene obrtniške zbornice, ker sem že pred 20 leti pod Avstrijo zastopal Spodnjo Štajersko v naši stroki v Nemškem Gradcu v teh zadevah, pa je bilo brez uspeha. Danes pa čutim, da so nam odprta vrata, na katere je treba samo potrkati, in se nam bodo odprla, ker potem se bo lažje boriti proti sovražnikom, ki nam vsak majhen grizljaj kruha trgajo iz ust.

Obrtno društvo Brežice vabi vse obrtnike na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 6. januarja 1932 v Narodnem domu v Brežicah ob 9. dopoldne. Ker bodo na dnevnem redu važne obrtniške zadeve, naj se vsak obrtnik zbora brez izjeme udeleži.

G. J. L., Ljubljana. Z ozirom na Vaš dopis in članek, ki ste nam ga poslali v priobčilo, vam moramo žal sporočiti, da tega članka nikakor ne moremo priobčiti (objavili ste ga že v J. O.), ker je to predvsem članek, ki vsebuje osebni napad. Mnenje, ki ste ga Vi podali o piscu, je vse preje kot lojalno, kajti mož, ki se udeležuje živov v organizaciji na čelu obrtniškega pokreta že več let, sigurno več ve in more tudi kaj zapisati, kot pa oni, ki ne poznajo niti razmer niti ljudi, ki delujejo v obrtniškem pokretu.

Prepričani smo popolnoma, da Vi iz lastnega nagiba niste tega napisali, ker vam kot sami pravite, niso poznani ljudje, pač pa je bil povod Vašemu članku najbrž neki drugi vzrok. Kar se pa tiče zbornice, boste pa sami lahko v najkrajšem času videli, kakšni koristi imamo od ene in druge, ker smo Zbornica za TOI v Ljubljani zaprosili za podatke, ki Vas bodo sigurno zanimali poleg nešteto drugih tovarišev. Potem se bomo pa lahko odkrito pogovorili in nam boste tudi Vi sigurno priznali objektivnost pisave našega lista.

Prosimo Vas pa, da nam prispevate kakšen članek idejne vsebine, ker smo popolnoma prepričani, da ste tega zmogni pri malo dobre volje. Tako se bomo spoznali in videli boste, da postanemo najboljši prijatelji.

Iz Rogaške Slatine nam poročajo, da tja prihajajo iz Celja različne osebe, ki imajo prozoren namen, pripraviti tamošnje obrtnike, odločne pristane ločenih zbornic, da naj opuste željo po obrtniški osamosvojitvi ter da naj ostanejo zvesti skupni zbornici, ki pa ni za nas, temveč ostanemo zvesti zamisli ločene obrtne zbornice, v kateri vidimo svojo rešitev.

Pregled knjižic za uslužbenske davke. Vse delodajalce, ki morajo po člen 100 zakona o neposrednih davkih plačevati uslužbenski davek v davčnih znamkah, poziva davčna uprava, da v smislu naredbe ministrstva financ od 10. septembra 1929 (št. 83.390) predložijo letkom meseca januarja 1932 davčni upravi na pregled knjižice za uslužbenske davke, da se le-ta prepriča o rednem in pravilnem plačevanju uslužbenskega davka v davčnih znamkah, sicer se proti postopu po čl. 139 odnosno v primeru zatajbe davka po čl. 142 zakona o neposrednih davkih.

Kaj je novega?

Skupna obrtna zadruga v Dravogradu ima svoj redni občni zbor dne 10. januarja 1932 ob 14. popoldne v gostilni Josip Pšenčnik v Dravogradu s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav načelnika in otvoritev občnega zbora;
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
3. Pregled in odobritev računov;
4. Izjava o sistemu zbornic in strokovnih zadrug;
5. Novi obrtni zakon;
6. Slučajnosti.

Ker so na dnevnem redu zelo važne točke, posebno 4. točka o izjavi sistema zbornic, se vsi člani prosijo, da se občnega zbora zanesljivo udeleže.

Načelnik Pavel Pondeljak.

Cene železa padle. Nemške železarnice so znižale cene valjanemu železu za približno 10% z veljavnostjo od 1. decembra naprej.

Obrestna mera se ne izpremeni. V dvorani Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani se je vršil sestanek organizacij denarnih zavodov (Zadrugske zveze, Zveze slovenskih zadrug, Zveze jugoslov. hranilnic in Društva bančnih zavodov v Ljubljani) v naši banovini. Na dnevnem redu je bila razprava o vprašanju, ali naj se obrestna mera za hranilne vloge po novem letu zviša. Predstavnik bank so povečini zagovarjali zvišanje obrestne mere, medtem ko so bili odposlanci zadrugnih denarnih organizacij za to, da se obrestna mera ne zviša. Ti so se postavili na pravilno stališče, da bi zvišanje obresti na vloge imelo za posledico zvišanje obresti na posojila, kar bi hudo zadelo male dolžnike. Ker ni prišlo na sestanku do popolnega sporazuma, ostane vse pri starem in se obresti po novem letu ne zvišajo. Glede rentnega davka je posameznim zavodom dana prostost, da ta davek ali sami utrpijo ali ga odbijejo vlagateljem od obresti.

Najemninska zaščita v Češkoslovaški je bila podaljšana zopet za 6 mesecev, in sicer do 30. junija 1932. Podaljšanje zaščite utemeljuje vlada s tem, da so gospodarske razmere še vedno takšne, da ne dopuščajo proste stanovanjske kupčije, ki bi bila v škodo ubožnejšim.

Pogajanja za kliring med Avstrijo in Jugoslavijo. Kakor poročajo z Dunaja, so pogajanja glede uvedbe kliringa za likvidacijo trgovskih plačil med Avstrijo in Jugoslavijo že precej napredovala. Glede postopanja s plačili iz tekočih trgovskih poslov je dosežen že sporazum. Pogajanja pa se vršijo še glede načina likvidacije starih terjatev.

Veselo novo leto ob

Original Lutz peči Vam želim!

Emajliram napise in črke, ponikljam, izdelujem razne vrste peči za stanovanja, dvorane in delavnice, jako solidno in poceni

Ing. Guzelj, Ljubljana, Šiška
BELJAŠKA 4. — Tel. 3252.

Srečno in veselo Novo leto 1932

žele vsem znancem in prijateljem:

F. & E. Remžgar

slikar in pleskar
Ljubljana, Kolodvorska ulica 18

Matija Andlovic

mizarstvo, zaloga pohištva
Ljubljana, Komenskega ulica 43

Josip Rozman

izdelovalec prstnih kranjskih klobas
Ljubljana, Sv. Petra cesta 85

Jugo Radiator

lastnik Friderik Hertle
podjetje za centralne kurjave
Ljubljana, Kolodvorska ulica 18

Agnitsch Andrej

klepar
Novo mesto

Martin Hočevan

Stavbno podjetje
Novo mesto

Rozman Ivan

čevlarski mojster
Ljubljana, Rožna ulica 3

L. Lukas

čevlarski mojster
Ljubljana, Sv. Petra cesta 7

Brus Josip

trgovina z mešanim blagom,
parna pekarna
Dol. Logatec

Agrež Franc

splošno čevljarstvo
Rajhenburg

Salmič Marija

šivilja
Krško - Leskovec

Živec Marija in Franc

gostilna in stavbno podjetje
Ljubljana, Rimska cesta

Ivanka Možina

modistinja
Ljubljana, Gregorčičeva ulica

Matko Pogačnik

galanterijska delavnica —
okvirji za slike
Ljubljana, Kongresni trg 12

Kregar Josip

tesarski mojster
Ljubljana, Kodeljevo št. 19. Tel. 26-96

Karol Bevc

trgovina z mešanim blagom
Guštanj

Josip Schatter

stikarsko in pleskarsko podjetje
Guštanj

Smole Anton

livarna, Podsmreka pri Ljubljani

Ignacij Narobe

tapetnik in dekorater
Ljubljana, Gosposvetska cesta 36

Tiskarna Jereb

Ljubljana VII. nasproti velesejma

Peter Angelo

gen. zastopstvo Klein & Stiefel, Fulda

Ljubljana, Dvořakova ulica 6

Udovič & Lampe

ključavničarstvo
Novo mesto

»Novobor«

splošna industrijska delniška družba
Novo mesto

Jevšček Karol

splošno mizarstvo
Kandija - Novo mesto

Murn Gustav

gostilna
Novo mesto - Breg

Kržišnik Ludvik

trgovina z usnjem in čevlj. potrebščinami, Rajhenburg

Vilar Karol

slastičar in gostilničar
Dol. Logatec

Lukančič Josip

čevlarski mojster
Dol. Logatec

Krajc Ivan

trgovina z mešanim blagom
Dol. Logatec, Čevica št. 37

Rabič Teodor

štamplje in grafični izdelki
Ljubljana, Miklošičeva cesta 15

Bizjak Ivan

splošno čevljarstvo
Krško

Glogovšek Lovrenc

splošno mizarstvo in pogrebni zavod
Krško

Bajc Martin

splošno čevljarstvo
Raka - Gmajna

Šimenc Ivan

vrtinar
Ljubljana

Usenik Ivan

gostilna in trgovina
Ljubljana, Borštnikov trg 2

Strgulc Pavel

izdelovanje žičnih posteljnih vlog
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13

M. Lazar

strojno pletenje
Ljubljana, Rimska cesta 21a

Delavska pekarna

spl. gradb. gosp. produkt. zadruga
»Napreje r. z. o. z.«
Celje

Lovro Plčman

vodovodna instalacija, centralne
kurjave in kleparstvo
Ljubljana, Ilirska ulica 15. Tel. 29-11

Andrej Marčan

mesar in prekajevalec
Ljubljana, Rimska cesta 21

Krapež Fran

restavracija in kavarna »Zvezda«
Ljubljana

Vidmar Karol

pekarna
Ljubljana, Rimska cesta 6

Vrhovec Albin

gostilna in mesarija
Ljubljana, Borštnikov trg št. 3.

Piskar Ivan

pekarna
Ljubljana, Dunajska cesta 5

Rupar Riko

gostilna »Cebava«
Št. Vid nad Ljubljano

Lasan Ivan

gostilna »Dalmacija«
Ljubljana VII. Vodnikova cesta 17

Slamič Franc

velemesarija, tvornica mesarskih
izdelkov in konserv
Ljubljana

Javornik Ivan in Frančiška

mesarija in izdelki iz svežega in
suhga mesa
Ljubljana, Domobranska cesta 7

R. Grobelnik

gledališki frizer za gospode in dame
Celje, Glavni trg 17

Ivan Svetec

brivski salon
Novo mesto

Priston & Bricej

črkoslikarstvo
Ljubljana, Resljeva cesta 4. Tel. 2908

Grabjec Franjo

fotografski umetni zavod
Ljubljana, Miklošičeva cesta 4

Hodnik Viktor

ključavničarski mojster
Dol. Logatec

Geršak Miha

splošno čevljarstvo
Rajhenburg

Štrubelj Janko

urarski mojster
Krško

Brata Ročič

sobno pleskarstvo in slikarstvo
Ljubljana, Vegova 8

Matija Jankovič

kleparstvo
Ljubljana, Rimska cesta 19

Henrik Dejak

izdelovatelj raznih usnjenih izdelkov,
ročnih torbic, denarnic itd.
Ljubljana, Vidovdanska cesta 22

Bizjak Ivan

parna pekarna
Ljubljana, Gosposvetska cesta

Jakob Kavčič

parna pekarna
Ljubljana, Gradišče št. 2

Jakob Trček

parna pekarna
Ljubljana, Breg št. 6

Ivan Mihelčič

koncep. električno podjetje
Ljubljana, Borštnikov trg 1. Tel. 27-04

Dobave

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 11. januarja 1932 ponudbe glede dobave raznih vijakov, steklenic za kisik, 1p00 m kabla, glede dobave jamskih signalnih zvoncev in 300 m jermenov.

Direkcija državnega rudnika Velež sprejema do 11. januarja 1932 ponudbe glede dobave sit za sortiranje premoga ter glede dobave strokovnih časopisov.

Dne 11. januarja 1932 se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. januarja 1932 ponudbe glede dobave 200 komadov acetilenskih gorilcev in 2500 komadov vložkov za nje, 20.000 kg kalcinirane sode, 400 kg denaturiranega špirta; do 5. januarja 1932 pa glede dobave 80 komadov jeklenih krtač in 4 brusnih kamnov.

Direkcija državnega rudnika Velež sprejema do 4. januarja 1932 po-

nudbe glede dobave 630 kg raznih žičnikov, 1100 kg železa; do 11. januarja 1932 pa glede dobave 10.000 komadov krajnikov in laboratorijskih steklenih potrebščin.

Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 6. januarja 1932 ponudbe glede dobave 150 m gonilnih jermenov, glede dobave spiralnih svedrov, 1000 kg pisane bombaževine za čiščenje strojev, 100 kg aluminija, 20 komadov karborundum-smirkovih plošč, 5 komadov usnjenih kotur.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 8. januarja 1932 ponudbe glede dobave cevi, 50 komadov sirko-vih metel ter 10 kg blank usnja.

Dobava državnih zastav. Direkcija državnih železnic, saobračajno-komercijelno odelenje, Subotica, sprejema do 4. januarja 1932 pismene ponudbe glede dobave 15 komadov državnih zastav.

Direkcija državnega rudnika Velež sprejema do 11. januarja 1932 ponudbe glede dobave 400 m³ jamskega lesa.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 14. januarja 1932 ponudbe glede dobave 200 m kabla.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 14. januarja 1932 ponudbe glede dobave naprave proti prenatosti ter glede dobave 2000 kg masti za jamske vozičke.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. januarja 1932 ponudbe glede dobave ca. 30.000 kg pšenične moke, 4000 kg svinjske masti, 2000 kg namiznega olja, 2500 kg kave, 5000 kg riža in 2000 kg mila.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. januarja 1932 pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave mrežic za plinske svetiljke; dne 14. januarja 1932 pa glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala. — Dne 13. januarja 1932 pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 320.000 kg portland-cementa. — Dne 15. januarja 1932 pa pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu, glede dobave motvoza.

Prodaja zabojev. Dne 12. januarja 1932 se bo vršila pri Dravskem intendantskem skladišču v Ljubljani prodaja 512 komadov starih sodov.

Prodaja lesa se bo vršila dne 18. januarja 1932 pri Direkciji šum brodske imovne občine v Vinkovcih.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 11. januarja 1932 ponudbe glede dobave zakovic in vijakov. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vprašanje.)

Pobiranje občinskih trošarin v letu 1932. V »Službenem listu« dravske banovine je objavljen razglas kr. banske uprave, ki dovoljuje, da smejo vse občine dravske banovine, izvzemši avtonomnih mest Ljubljane, Maribora in Celja, pobirati v času od 1. januarja 1932 naprej pa do odobritve proračunov, odnosno razglasitve eventualno zvišanih trošarin občinske trošarine v isti višini, kakor so bile odobrene po proračunih za l. 1931.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Že v 24 urah

kemično snazi, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobl in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

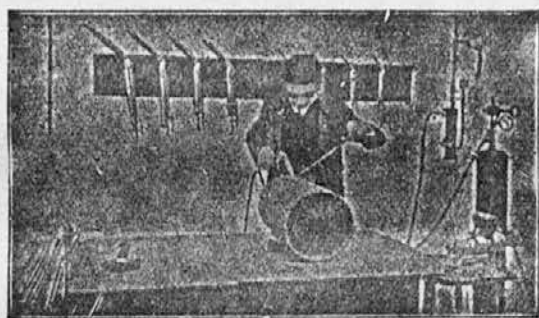

Ivan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

**Tvornica
ZA DUŠIK D. D.**

in
AGA-RUŠE

ndružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

širo om vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerm mirno, lepo
in sočnobelo

acetilensko luč

Iskoriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

Srečno
in
veselo

NOVO
LETO

želi
vsem
čitateljem

uprava
in

uredništvo

„O. V.“

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje